Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr. Wilno, dnia 27 lipca 1933 r. 899.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Kronika.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

Kronika.

VIII. LITWINI WILEŃSCY.

-------oooo-------

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a.

D o k o ł a ł o t e w s k o - l i t e w s k i c h r o k o - w a ń h a n d l o w y c h. "Lietuvos Aidas" Nr.153/z VII.33 r./: Nowy poseł litewski w Rydze Urbszys sprostował w wywiadzie z korespondentem "Brihwa Zeme" wiadomość podaną przez niektóre pisma łotewskie, że jakoby Litwa odstąpiła całkowicie od klauzuli bałtyckiej. Poseł wyraził również nadzieję, iż nowe rokowania w sprawie zawarcia litewsko-łotewskiego traktatu handlowego rozpoczną się w sierpniu r.b. Największe trudności dla normalnego rozwoju stosunków handlowych między obu państwami wynikają stąd, iż główne przedmiotu eksportu litewskiego , jak masło, bekony, mięso, a częściowo też zboże, nie znajdują w Łotwie rynków dla siebie, gdyż Łotwa sama produkuje te przdmioty nadto jeszcze wywozi je w wielkich ilościach zagranicę. Natomiast inaczej rzecz się ma z importem łotewskim do Litwy . Przemysł łotewski produkuje takie towary, które nie są w Litwie fabrykowane i dlatego rynek litewski jest dla Łotwy bardziej przystępny . W czasach jednak kryzysu Litwa nie może sobie pozwolić na bierny bilans handlowy. Rokowania litewsko-łotewskie nie są więc łatwe, gdyż należy znaleźć formułę, odpowiadającą interesom dwóch państw. Wreszcie poseł litewski oświadczył, iż Litwa jest zdecydowana pozostać nadal przy standarcie złota.

W s p ó l n a r e z o l u c j a l i t e w s k o - ł o t e w - skk o - e s t o ń s k a n a k o n f e r e n c j i e k o n o - m i c z n e j. "Lietuvos Aidas" 163 / z VII.1933 r./: Delegaci Estonji, Łotwy i Litwy zgłosili na konferencji gospodarczej w Londynie wspólną rezolucję, która głosi, że o ile nie będzie możliwe całkowite zniesienie ograniczeń ilościowych, to pożądanem jest przynajmniej, by kraje, które uważają za stosowne dalej stosować ograniczenia importu produktów rolnych, postarały się realizować tę politykę na podstawie swobodnego porozumienia z krajami eksportującemi.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

N o w e s z k o ł y n a L i t w i e. "Lietuvos Aidas" Nr. 163 / z vII.1933 r.: Za zezwoleniem min.Oświaty od jesieni r.b. zostaną otwarte w Kownie dwa nowe gimnazja. Pozatem żydowskie towarzystwo oświatowe uruchomi w Kownie gimnazjum o języku wykładowym litewskim. Wreszcie w Możejkach rozpoczęto budowę szkoły powszechnej im.Tumasa Vaižgantasa.

W y j a z d p r o f. V o l d e m a r a s a z a g r a n i c ę. Prasa kowieńska. / z 24.VII.1933 r./: W tych dniach prof.Voldemaras opuszcza Litwę i wyjeżdża zagranicę.

W y d a l e n i e d z i a ł a c z a. "Prasa kowieńska" / z 24. VII.1933 r./: Z rozporządzenia komendanta m.Kowna członek komitetu centralnego partji socjaldemokratycznej i prezes komitetu centralnego związków zawodowych Paleckis został wydalony z pow. kowieńskiego do Birżańskiego na cały czas trwania stanu wojennego.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a.

R e d u k c j a p o b o r ó w u r z ę d n i c z y c h w K ł a j p e d z i e. "Lietuvos Aidas" Nr. 163. / z VII.1933 r./: Dnia 21 b.m. odbyło się posiedzenie Sejmiku kłajpedzkiego,na którem przyjęto w pierwszem i drugiem czytaniu projekt ustawy

o redukcji płac urzędników i pracowników Dyrektorjatu oraz instytucyj samorządowych. Na mocy ustawy płace /netto/ zostaną zredukowane od 24 do 44%; ulegną też redukcji dodatkowe wynagrodzenia. Pozatem projekt ustawy przewiduje zwiększenie podatków pracowników instytucyj prywatnych na rzecz skarbu krajowego i samorządowego.

Podczas dyskusji nad powyższym projektem ustawy prezes Dyrektorjatu dr.Schreiber oświadczył, że już przy uchwaleniu w końcu ub.roku preliminarz na r.1933 Dyrektorjat liczył się z ewentualnemi trudnościami gospodarczemi. W czerwcu b.r. stało się jednak jasnem że wpływy z akcyzy, ceł i monopolu nie wyniosą preliminowanych pozycyj , jakoteż zmniejszy się podziałowa suma przypadająca na Kraj Kłajpedzki. W ten sposób w budżecie kraju wytworzyła się luka wynosząca ok.1.3000.000 lt., z czego 700.000 lt. zostanie pokrytych z rezerw i podatków, zaś reszta figuruje jako niedobór. Nie mając innego wyjścia dla pokrycia tego niedoboru, Dyrektorjat widzi się zmuszonym podjąć redukcję płac oraz ponadto szukać środków w drodze zwiększenia podatków od płac pracowników instytucyj prywatnych.

Przedstawiciel litewskiego związku społecznego Bruvełajtis wskazał, iż winę za dzisiejszy stan gospodarki finansowej ponoszą większościowe partje Sejmiku, które zbyt mało się troszczyły sprawami krajowemi. Litwini już oddawna proponowali wyznaczenie komisarza oszczędności, jednakże partje większościowe zwlekają z tą sprawą. M.in. Bruvelajtis wskazał, iż wielu emerytów, pobierających ze skarbu krajowego emerytury ponad 1.000 lt., mieszka zagranicą, a nikt się nie potroszczy o to, aby przebywali w kraju i otrzymane środki zostawiali na miejscu.

Poza ustawą o redukcji płac urzędniczych Sejmik przyjął szereg innych ustaw mniejszej wagi.

N o w y o d d z i a ł Z w i ą z k u w s p ó ł p r a c y k u l t u r a l n e j m i ę d z y K ł a j p e d ą a L i t w ą.- "Prasa kowieńska" / z 24.VII.1933 /: W Kłajpedzie ma być założony oddział Związku współpracy kulturalnej kłajpedzko-litewskiej. Akcją organizacyjną kieruje poseł Sejmiku Jerzy Bruvełajtis.

VIII. LITWINI WILEŃSCY.

Z a r z u t y "V i l n i a u s R y t o j u s" p o d a d r e s e m I n s t y t u t u B a d a ń S p r a w N a r o d o w o ś c i o w y c h. "Vilniaus Rytojus" Nr. 58 / z VII.1933 r./: Art.p.t. "Tajemnica p.Swiechowskiego. Streszczenie.:

Obszarnicy litewscy, którzy po 1920 r. znaleźli się w Polsce, często oświadczają, iż żywią dla Litwinów sympatje, a nawet przy okazji nazywają siebie Litwinami. Ten i ów z obszarników zdobył niezłą posadę, ten i ów został "speceł" od spraw litewskich. Niektórzy z takich "speców" zajęli się "naukowem" badaniem spraw mniejszościowych. W tym celu przed paru laty w Warszawie powstał t.zw."Instytut Badań Spraw Narodowościowych". Członkowie tego Instytutu piszą artykuły a nawet książki o mniejszościach. Niestety nie można żadną miarą badań tych nazwać badaniami znawców czy uczonych. Przynajmniej, to wszystko, co dotyczy Litwy i zawiera się w artykułach i książkach pp.Wasilewskich, Krysińskich, Korzuchowskich i innych, trąci publicystyką, niemającą nic wspólnego z badaniami i często bliżone do stylu publicystów z "Dziennika Wileńskiego".

Np. w mapie wydanej przez Instytutu w 1925 roku w większości wsi litewskich nalicza się po 50 procent i więcej Polaków.

Z biegiem czasu dyrekcja Instytutu przestała się zadawalniać tanią publicystyką, a przeszła do prowokacji. W pierwszym numerze "Spraw Narodowościowych" zniekształcono całkowicie kazanie księdza Ciberasa i przemówienie prezesa Komitetu Litewskiego Staszisa z okazji 16 lutego. Wreszcie zniekształcono przemówienie księdza Kraujalisa, zapominając o tem, że w parę dni po obchodzie 16 lutego prasa wileńska podkreślała takt i umiar litewskich mówców. Skąd p.Swiechowski wziął zniekształconą mowę księdza Kraujalisa pozostaje tajemnicą. Ten nowy kwiatek świadczy o co Instytutowi naprawdę chodzi.